

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: קיץ תשס"ט, 2009
מספר השאלון: 220,022105

היסטוריה

(לימודי חובה – חלק א)

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון – (10×3) – 30 נקודות

פרק שני – $(10 \times 2) + (25 \times 1)$ – 45 נקודות

פרק שלישי – (25×1) – 25 נקודות

סה"כ – 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: על שאלות שיש בהן קטע מקור, אין להשיב באמצעות העתקת משפטים מן הקטע.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

/המשך מעבר לדף/

שים לב:
שאלות הבחינה מתחילות בעמוד 3.

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון – יחידת מבוא: 1870-1920 (30 נקודות)

ענה בקצרה על שלוש מהשאלות 1-5 (לכל שאלה – 10 נקודות).

1. הצג שני שינויים שחלו בחיי היהודים באירופה בין השנים 1870-1920: שינוי אחד במעמד החוקי-המשפטי, ושינוי אחד בתחום הכלכלה.
2. ציין שתי צורות התיישבות שהוקמו בארץ-ישראל בשנים 1881-1914, והצג את המאפיינים של אחת מהן.
3. הסבר נקודת דמינון אחת והבדל אחד בין התנועה הציונית ובין תנועות לאומיות אחרות באירופה במאה ה-19.
4. ציין שני קשיים של היישוב היהודי בארץ-ישראל בזמן מלחמת העולם הראשונה, והצג דרך התמודדות אחת של היישוב עם קשיים אלה.
5. הצג שני סעיפים מחוזה ורסאי (1919), שנכפה על גרמניה.

שים לב: בפרק השני יש שתי אפשרויות, ויש לענות על שאלות באפשרות אחת בלבד.

אם למדת אפשרות א', המשך לעמודים 4-5.

אם למדת אפשרות ב', המשך לעמודים 6-7.

פרק שני – בניין הבית הלאומי-היהודי בארץ-ישראל והיחסים בין יהודים, ערבים ובריטים בין שתי מלחמות העולם (45 נקודות)

אפשרות א'

ענה על שלוש שאלות: על אחת משאלות הנושא על שנות ה-20 (שאלות 6-7), ועל שתיים משאלות הגישור על שנות ה-30 (שאלות 8-11).

שאלות נושא: ארץ-ישראל בשנות ה-20

ענה על אחת מהשאלות 6-7 (25 נקודות); בשאלה שבחרת ענה על שני הסעיפים א-ב.

שים לב: על שאלה שיש בה קטע מקור, אין להשיב באמצעות העתקת משפטים מן הקטע.

6. בניין הבית הלאומי בשנות ה-20

- א. הסבר שלוש סיבות לעלייה לארץ-ישראל בשנות ה-20, והצג שני מאפיינים של העולים בתקופה זו. (12 נקודות)
- ב. בשנות ה-20 פעל היישוב היהודי לבניית הבית הלאומי בארץ-ישראל. הצג את פעילותו בשניים מהתחומים: התיישבות חקלאית, חינוך ותרבות, מסגרות חברתיות-כלכליות. (13 נקודות)

7. מדיניות בריטניה לאחר מאורעות תרפ"ט (1929-1931)

- א. הצג את התוכן של "הספר הלבן" השני (1930), והסבר במה ספר זה מבטא נסיגה מהתחייבויות בריטניה בטופס המנדט. (12 נקודות)
- ב. קרא את הקטע שלפניך מתוך איגרת מקדונלד (1931), וענה על השאלה שאחריו. "ממשלת הוד מלכותו תוסיף לנהל את פלסטינה [ארץ-ישראל] לפי תנאי המנדט, כפי שאושרו על ידי 'חבר הלאומים'. זוהי התחייבות בין-לאומית, ואין מקום לכל שאלה של הסתלקות ממנה [...] להפך: החובה להקל על העלייה היהודית ולעודד התיישבות צפופה של יהודים נשארת בעינה, כחובה חיובית של המנדט, ואפשר לקיימה בלי להזיק למצבן ולמעמדן של שאר קבוצות האוכלוסייה בארץ-ישראל". מה הייתה מטרת האיגרת, וכיצד מטרה זו באה לידי ביטוי בקטע שקראת? (13 נקודות)

שאלות גישור: ארץ-ישראל בשנות ה-30

ענה בקצרה על שתיים מהשאלות 8-11 (לכל שאלה – 10 נקודות).

8. הצג שני הישגים של היישוב היהודי בארץ-ישראל בשנות ה-30 בתחום הכלכלה או בתחום התרבות והחינוך.

9. מה היו הסיבות לפרוץ "המרד הערבי" (1936)?

10. מה הייתה התיישובות "חומה ומגדל", ומה הייתה מטרתה?

11. הצג את תכנית החלוקה שהוחלט עליה בוועדת פיל (1937).

שים לב: המשך לפרק השלישי בעמוד 8.

אפשרות ב'

ענה על שלוש שאלות:

על אחת משאלות הנושא על שנות ה-30 (שאלות 12-13), ועל שתיים משאלות המבוא על שנות ה-20 (שאלות 14-17).

שאלות נושא: ארץ-ישראל בשנות ה-30

ענה על אחת מהשאלות 12-13 (25 נקודות).

בשאלה שבחרת ענה על שני הסעיפים א-ב.

שים לב: על שאלה שיש בה קטע מקור, אין להשיב באמצעות העתקת משפטים מן הקטע.

12. התפתחות הבית הלאומי בשנות ה-30

א. הסבר את הסיבות לעלייה לארץ-ישראל בשנות ה-30. (10 נקודות)

ב. הסבר את הסיבות להתפתחות הכלכלית של היישוב היהודי בשנות ה-30,

והבא שתי דוגמאות להתפתחות זו. (15 נקודות)

13. גישות ביישוב היהודי בשאלת התגובה להתקפות הערבים

קרא את הקטע שלפניך, וענה על שני הסעיפים שאחריו.

"לצערנו העמוק קרו ביום א' בירושלים מעשי נקם בערבים, אשר הכתימו את כבוד היישוב. אספת הוועד הלאומי מביעה את הסתייגותה החריפה ממעשים אלה, החותרים תחת היסודות המוסריים של היהדות והציונות, הזורעים שנאה בין עמי הארץ הזאת והעלולים להמיט אסון על היישוב והארץ כולה. האספה תובעת מכל חוגי היישוב להרחיק מלבותיהם מחשבות נקם, כי לא בשפיכת דם נקיים יכופר דם קדושינו השפוך, אלא במאמצים מחודשים לקידום המפעל הציוני בארץ-ישראל".

(מעובד מתוך: ספר התעודות של הוועד הלאומי, עמ' 244)

א. בקטע מובעת התנגדות של הוועד הלאומי למעשי הנקם שבוצעו בערבים.

הסבר, על פי הקטע, את הנימוקים להתנגדות זו. (13 נקודות)

ב. הסבר מהי התגובה הרצויה על התקפות הערבים, לדעת הנהגת היישוב היהודי.

היעזר בקטע שלפניך. (12 נקודות)

שאלות מבוא: ארץ-ישראל בשנות ה-20

ענה בקצרה על שתיים מהשאלות 14-17 (לכל שאלה – 10 נקודות).

14. הצג שלוש התחייבויות של בריטניה על פי טופס המנדט.

15. הצג שלוש פעולות של "ההסתדרות הכללית של העובדים העבריים בארץ-ישראל".

16. הצג את המאפיינים של מושב עובדים אן של קיבוץ.

17. הצג שני גורמים שעיקבו את בניין הבית הלאומי בשנות ה-20.

שים לב: המשך לפרק השלישי בעמוד הבא.

פרק שלישי – ארצות האסלאם והיהודים בהן בין שתי מלחמות העולם
(25 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 18-19.
בשאלה שבחרת ענה על שני הסעיפים א-ב.

18. השלטון הקולוניאלי והתמורות בחיי היהודים

- א. הסבר במה הייתה שונה דרך השליטה של צרפת בצפון אפריקה מדרך השליטה של בריטניה במזרח התיכון. (10 נקודות)
- ב. הצג את השינוי שחל במעמד המשפטי של היהודים בצפון אפריקה בעקבות השלטון הקולוניאלי, והסבר מה הייתה ההשפעה של שינוי זה על היהודים, בתחום הכלכלה ובתחום החברה. (15 נקודות)

19. השינוי ביחס אל היהודים בארצות האסלאם בשנות ה-30

- א. מה היה השינוי שחל ביחס של החברה הקולוניאלית וביחס של החברה המוסלמית אל היהודים בשנות ה-30? הבא דוגמה לשינוי זה מאחת מארצות האסלאם. (10 נקודות)
- ב. הסבר את הגורמים לשינוי שהצגת בסעיף א. (15 נקודות)

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך